

Referat despre Titu Maiorescu - indrumator al culturii si literaturii romane

Titu Maiorescu a fost mentorul Junimii, critic literar, eseist si filozof. Contributia lui Titu Maiorescu este foarte importanta in domeniul limbii, al literaturii, al esteticii si al filozofiei. Varietatea preocuparilor sale l-a facut pe criticul literar Nicolae Manolescu sa afirme, ca domeniul de activitate a lui Titu Maiorescu este toata cultura.

Prin combaterea mediocritatii, a lipsei de talent, Titu Maiorescu a facut o necesara opera de salubritate si ierarhizare a valorilor. El a desfasurat o activitate de indrumator al culturii si a literaturii romanesti intr-o perioada cand acestea erau amenintate de impostura si noua valoare.

-I. Contributia lui Titu Maiorescu in domeniul limbii-

Articole despre scrierea limbii romane (1866), Limba romana in jurnalele din Austria (1868), Betia de cuvinte (1873), Raport citit in Academia Romana asupra unui nou proiect de ortografie (1880), Neologismele (1881), Oratori, retori, limbuti (1902)

1. Introducerea alfabetului latin in locul celui chirilic: Punctul nostru de plecare in stabilirea alfabetului roman... a fost regula de a scrie sonurile romane cu litera latina corespunzatoare
2. Folosirea ortografiei fonetice: Fiecare cuvnt se scrie cum se pronunta.
3. Combaterea etimologismului: Ce voieste acum etimologismul in ortografia romana ?... voieste sa ne aduca gramatica la forma cea mai etimologic pura, sa ne arunce limba cu secole inapoi...
4. imbogatirea vocabularului cu neologisme: Acolo unde astazi lipseste in limba un cuvnt, vom primi cuvntul intrebuintat in celelalte limbi romanice, mai ales in cea franceza ...
5. Combaterea stricatorilor de limba:
 - respingerea calculului lingvistic (traducerea literara a expresiilor idiomatice): Titu Maiorescu critica gazetarii care traduc cuvnt cu cuvnt expresii idiomatice nemtesti intraductibile
 - ridiculizarea betiei de cuvinte (verbalism, vorbarie): Cuvntul, ca si in alte mijloace de betie, e pana la un grad oarecare un stimulant al inteligentei. Consumat insa in cantitati prea mari si mai ales preparat astfel incat sa se prea eterizeze si sa-si piarda cu totul cuprinsul intuitiv al realitatii, el devine un mijloc puternic pentru ametirea inteligentei...

Parerile in domeniul limbii si-au dovedit valabilitatea. in 1880-1881 Academia romana aproba sistemul ortografic propus de Titu Maiorescu pentru intreaga tara. Astfel junimea si Titu Maiorescu au constituit un factor important al unificarii limbii romane literare moderne.

-II. In domeniul literaturii-

Asupra poeziei noastre populare (1868), O cercetare critica asupra poeziei noastre (1867), Directia noua in poezia si proza romana (1876), Comediile lui I.L.Caragiale (1885), Poeti si critici (1886),

Eminescu si poeziile lui (1889)

1. Aprecierea poeziei populare
2. Aprecierea traditiei, a inaintasilor, Vasile Alecsandri
3. incurajarea tinerelor talente
4. Aprecierea operei in functia de valoarea artistica estetica
5. Combaterea mediocritatii si a lipsei de talent
6. Promovarea criticii literare stiintifice

In acest domeniu Titu Maiorescu a dovedit intuitie, bun gust si simt al valorilor.

-III. in domeniul culturii-

Teoria formelor fara fond: in aparenta... avem politica si stiinta, avem jurnale si academii, avem scoli si literatura, avem muzee, conservatori, avem teatru, avem chiar o constitutie. Dar in realitate toate acestea sunt productiuni moarte, pretentii fara fundament, stafii fara trup, iluzii fara adevar.

Aceasta teorie cuprinde multe exagerari, dar prezinta si un aspect pozitiv in sensul ca respinge imprumuturile exagerate, neselective si imitatiile fara valoare. in realitate Titu Maiorescu si junimistii pledau pentru ridicarea fondului autohton la inaltimea formelor imprumutate.

-Conceptia estetica a lui Titu Maiorescu-

Nu este in intregime originala si nici unitara, adica are contradictii. Astfel Titu Maiorescu preia idei din:

- poeticile anticitatii (Platon, Aristotel)
- filozofia idealista germana (Kant, Hoegel, Schopenhauer)
- estetica clasica romantica si realista

Titu Maiorescu regandeste aceste idei si le nuanteaza personal. Meritul lui Titu Maiorescu este ca a elaborat o conceptie estetica spre deosebire de inaintasii sai Alecu Russo, Vasile Alecsandri si Mihail Kogalniceanu, care au exprimat pareri despre diferite probleme literare in cateva articole. Cel mai important articol in care Titu Maiorescu isi exprima conceptia estetica este O cercetare critica asupra poeziei noastre (1867). in acest articol Titu Maiorescu porneste de la deosebirea fundamentala dintre arta si stiinta:

- arta ?frumosul ??pasiuni, emotii, sentimente exprimate intr-o forma frumoasa ? se adreseaza sufletului
- stiinta ? adevarul ? idei ? se adreseaza ratiunii

Pe baza acestor deosebiri si cu ajutorul celor doua elemente fundamentale ale operei literare (continutul si forma), Titu Maiorescu defineste poezia. Dupa el poezia cuprinde sentimente, pasiuni, emotii exprimate intr-o forma sensibila. Fondul nu trebuie inteles ca idee propriu-zisa, ci ca sentiment sau pasiune: Prin urmare iubirea, ura, tristetea, bucuria, disperarea, mania, etc. sunt

obiecte poetice; invatatura, preceptele morale, politica, etc. sunt obiecte ale stiintei, niciodata ale artelor.

Pentru Titu Maiorescu poezia este un repaus al inteligentei, care trebuie sa exprime sentimente si nu idei politice pentru ca politicul se adreseaza ratiunii si nu fanteziei.

Titu Maiorescu poluleaza aici principiul autonomiei esteticului (esteticul independent de social si politic). Criticul literar N. Manolescu aduce o precizare esentiala aratand ca Titu Maiorescu nu elimina total politicul din poezie ci numai tendinta moralizatoare expresa, adica politicul si socialul insuficient transfigurat artistic.

Asa se explica faptul ca Titu Maiorescu respinge o poezie manifest-social, ca Noi vrem pamant de G. Cosbuc, dar apreciaza lirica patriotica a lui O. Goga.

Titu Maiorescu defineste conditiunea ideala si materiala a poeziei. Conditieunea ideala cuprinde totalitatea sentimentelor, emotiilor, pasiunilor exprimate de poet. Conditieunea materiala cuprinde cuvintele, exprsiile, figurile de stil prin care poetul isi exprima sentimentele.